

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВСП «ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ, ПРАВА ТА
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЗУНУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «ФКЕПІТ ЗУНУ»

Василь МАРТИНЮК

20 23 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
З ДИСЦИПЛІНИ
«Кримінальне право»

Освітньо-професійний ступінь – «фаховий молодший бакалавр»

Галузь знань: 08 «Право»

Спеціальність: 081 «Право»

Освітньо-професійна програма: «Право»

Циклова комісія юридичних дисциплін

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практичні /семінарські)	Самостій на робота	Загальний обсяг, годин	Екзамен/ залік
Денна	4	7,8	67	52	61	180	залік, екзамен

Тернопіль – 2023 р.

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ
«Кримінальне право»**

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Модулів - 6	Галузь знань 08 «Право»	Нормативна
		Рік підготовки 4-й
		Семестр 7-й, 8-й
Загальна кількість годин - 180	Освітньо-професійна програма “Право”	Лекції (67 год.)
		Практичні (52 год.)
		Самостійна робота (61 год.)
	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Вид контролю: залік, екзамен

2.МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Мета вивчення дисципліни передбачає вивчення кримінального законодавства України, його принципів, підстав кримінальної відповідальності та загальних ознак кримінального правопорушення, правил кваліфікації, системи і видів кримінальних покарань, підстави та порядок призначення покарань; умови звільнення від кримінальної відповідальності, її заміну іншими заходами примусового впливу і погашення та зняття судимості.

Метою викладання дисципліни є, також, розкриття соціальної і правової сутності кримінального права, його значення для захисту прав і свобод

людини і громадянина, власності, громадського порядку і громадської безпеки, довкілля, конституційного устрою України від небезпечних посягань, для забезпечення миру і безпеки людства, для зміцнення законності і правопорядку, побудови і розвитку правової держави, а також формування у студентів теоретичних знань про особливості побудови системи Особливої частини Кримінального кодексу України та кримінальні правопорушення котрі вона в себе включає.

2.2. Завдання вивчення дисципліни ставить перед собою завдання розуміння студентами основних проблем науки кримінального права, принципів та системи кримінального права, стан чинного кримінального законодавства, його застосування та стан судової практики, розуміти основні інститути кримінального права, правила кваліфікації кримінальних правопорушень, умови та порядок застосування кримінальних покарань.

Лекційним та самостійним вивченням матеріалу курсу, а також проведенням практичних та семінарських занять необхідно сформулювати у студентів вміння орієнтуватися в системі кримінального законодавства, правильно тлумачити чинне законодавство, кваліфікувати злочинні дії у відповідності з законом, визначати характер та міру обраного покарання, обчислювати строки давності, погашення та зняття судимості, аналізувати тенденції юридичної практики.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен знати: суть, поняття, предмет, метод, завдання, функції, принципи та структуру кримінального права України в цілому чи окремо взятих його інститутів. Також вміти правильно тлумачити і застосовувати кримінальний закон та інші нормативно правові акти, які виступають джерелами кримінального права України; самостійно поглиблювати свої знання; розвивати своє юридичне мислення; давати юридичну оцінку суспільно небезпечним діянням.

Теоретична та практична підготовка студентів з предмету здійснюється згідно наступних питань:

- 1) отримання теоретичних знань про правовий інститут Особливої частини Кримінального кодексу України та особливості кваліфікації злочинів;
- 2) розширення кола знань про особливості побудови та функціонування кримінально- правових норм Особливої частини Кримінального кодексу України;

2.3. Передумови для вивчення дисципліни.

Перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше: Юридична деонтологія, професійна етика та логіка для юристів, Теорія держави і права, Правові інституції України, Конституційне право.

2.4. Результати навчання

Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.

Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни :

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння

СК3. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК4. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини

СК8. Здатність розв'язувати актуальні питання у сфері юриспруденції.

СК10. Здатність до консультивання з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

Прогнозовані результати навчання :

ПРН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

ПРН 4. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

ПРН 5. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН 13. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

ПРН 15. Виокремлювати та аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

ПРН 16. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

ПРН 17. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

3. Програма з навчальної дисципліни

«Кримінальне право України (Загальна частина)»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ТЕМА. Поняття, предмет, методи кримінального права. Поняття кримінальної відповідальності. Склад кримінального правопорушення.

Тема 1. Поняття, предмет, метод і завдання кримінального права України. Кримінальна відповідальність.

Кримінальне право як самостійна галузь права. Завдання кримінального права. Функції кримінального права як галузі права. Охоронна функція кримінального права, її втіленість у кримінальній політиці. Регулятивна функція, її прояви в нормах кримінального права. Система кримінального права. Загальна і Особлива частини.

Структура Кримінального кодексу України. Загальна й Особлива частини КК, їх єдність і взаємозв'язок. Структура статей Особливої частини Кримінального кодексу. Диспозиції і санкції. Види диспозицій: проста, описова, бланкетна, відсилочна, змішана (комбінована). Види санкцій: відносно-визначені, альтернативні, їх різновиди.

Зворотна сила закону про кримінальну відповідальність. Поняття та види більш м'якого та більш суворого закону про кримінальну відповідальність. Межі зворотної сили закону про кримінальну відповідальність. Питання про зворотну силу так званого проміжного закону.

Тема 2. Закон про кримінальну відповідальність.

Поняття закону про кримінальну відповідальність та його ознаки. Джерела кримінального права. Завдання та функції закону про кримінальну відповідальність. Завдання Кримінального кодексу згідно зі ст. 1 КК. Функції закону про кримінальну відповідальність: охоронна, регулятивна, превентивна.

Структура Кримінального кодексу України. Загальна і Особлива частини КК, їх єдність і взаємозв'язок. Структура статей Особливої частини Кримінального кодексу. Диспозиції і санкції. Види диспозицій: проста, описова, бланкетна, відсилочна, змішана (комбінована). Види санкцій: відносно-визначені, альтернативні, їх різновиди.

Тлумачення закону про кримінальну відповідальність: поняття і значення. Види тлумачення: залежно від суб'єкта, який роз'яснює закон; по прийомах (засобах) тлумачення; за обсягом (результатом) тлумачення. Заборона застосування закону про кримінальну відповідальність за аналогією.

Чинність законів про кримінальну відповідальність у часі. Зворотна сила закону про кримінальну відповідальність. Принципи чинності закону про кримінальну відповідальність у просторі, що закріплені у Кримінальному кодексі України: територіальний, громадянства й універсальний.

Тема 3. Поняття кримінального правопорушення. Склад кримінального правопорушення.

Поняття кримінального правопорушення, його законодавча фіксація.

Визначення поняття кримінального правопорушення: 1) формальне; 2) матеріальне; 3) формально-матеріальне. Їхня сутність.

Ознаки кримінального правопорушення. Суспільна небезпечність як матеріальна ознака кримінального правопорушення. Значення суспільної небезпечності. Протиправність як формальна

ознака кримінального правопорушення. Співвідношення суспільної небезпеки і протиправності. Винність як ознака кримінального правопорушення, її зміст та значення. Караність як невід'ємна ознака кримінального правопорушення. Співвідношення караності як ознаки кримінального правопорушення і фактичного призначення покарання за кримінальне правопорушення.

Тема 4. Об'єкт кримінального правопорушення. Об'єктивна сторона кримінального правопорушення.

Поняття об'єкта, його значення в структурі елементів складу кримінального правопорушення. Дискусія відносно об'єкта кримінального правопорушення в науці кримінального права. Об'єкт кримінального правопорушення в реальній дійсності.

Об'єкт кримінального правопорушення і об'єкт кримінально-правової охорони. Складові об'єкта кримінального правопорушення, види об'єктів кримінального правопорушення. Загальний об'єкт кримінального правопорушення. Родовий об'єкт кримінального правопорушення та його значення для побудови системи Особливої частини Кримінального кодексу України. Безпосередній об'єкт кримінального правопорушення та його види. Основний (головний) безпосередній об'єкт і додатковий безпосередній об'єкт. Додатковий обов'язковий і додатковий факультативний об'єкти.

Поняття предмету кримінального правопорушення та його місце в структурі складу кримінального правопорушення. Його співвідношення з об'єктом кримінального правопорушення. Відмінність предмета від знарядь і засобів вчинення кримінального правопорушення. Значення предмета кримінального правопорушення.

Поняття і значення об'єктивної сторони кримінального правопорушення. Значення об'єктивної сторони кримінального правопорушення для кваліфікації кримінального правопорушення.

Ознаки складу кримінального правопорушення, котрі характеризують його об'єктивну сторону. Поділ ознак об'єктивної сторони загального складу кримінального правопорушення на обов'язкові та факультативні.

Суспільно небезпечне діяння. Сукупність ознак для визначення поняття діяння: суспільна небезпечність; протиправність; конкретний характер поведінки людини; свідомий акт поведінки людини; вольовий акт

поведінки людини.

Форми суспільно небезпечного діяння. Суспільно небезпечні наслідки як ознака об'єктивної сторони кримінального правопорушення. Поняття суспільно небезпечних наслідків. Розподіл цих наслідків залежно від характеру і обсягу шкоди, завданої діянням об'єкту, на наслідки у вигляді реальної шкоди і наслідки у вигляді створення загрози (небезпеки) завдання шкоди.

Види суспільно небезпечних наслідків: матеріальні і нематеріальні; основні й додаткові. Місце, час, обстановка, спосіб, засоби та знаряддя вчинення кримінального правопорушення, їх значення для характеристики об'єктивної сторони кримінального правопорушення .

Тема 5. Суб'єкт кримінального правопорушення.

Поняття суб'єкта кримінального правопорушення, тобто особи, яка підлягає кримінальній відповідальності. Суб'єкт кримінального правопорушення і особа злочинця. Кримінально-правове значення особи злочинця.

Види суб'єкта кримінального правопорушення. Загальний та спеціальний суб'єкти кримінального правопорушення. Ознаки загального суб'єкта кримінального правопорушення.

Суб'єкт кримінального правопорушення – фізична особа. Вік, з якого може наставати кримінальна відповідальність. Момент досягнення особою віку, з якого настає кримінальна відповідальність. Встановлення віку особи при відсутності офіційних даних, його підтверджуючих. Загальний, знижений та підвищений вік суб'єкта кримінального правопорушення в кримінальному законі України. Критерії встановлення в законі зниженого віку кримінальної відповідальності. Осудність як обов'язкова ознака суб'єкта кримінального правопорушення. Поняття осудності і її зміст.

Поняття неосудності за кримінальним правом. Критерії неосудності: медичний (біологічний) та юридичний (психологічний).

Наслідки визнання особи неосудною.

Обмежена осудність. Поняття, критерії і наслідки визнання особи обмежено осудною.

Поняття спеціального суб'єкта кримінального правопорушення. Ознаки, що характеризують спеціального суб'єкта кримінального правопорушення. Види спеціальних суб'єктів кримінального правопорушення.

Кримінальна відповідальність за кримінальні правопорушення, вчинені у стані сп'яніння внаслідок вживання алкоголю, наркотичних засобів або

інших одурманюючих речовин.

Тема 6. Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення.

Поняття та значення суб'єктивної сторони кримінального правопорушення. Ознаки суб'єктивної сторони кримінального правопорушення. Поділ ознак суб'єктивної сторони загального складу кримінального правопорушення на обов'язкові та факультативні.

Поняття і значення вини. Основні категорії які характеризують вину: зміст вини, сутність вини, форми вини, ступінь вини. Форми, види вини та їх ознаки.

Умисел і його види. Поняття прямого умислу. Інтелектуальні ознаки та вольова ознака прямого умислу. Поняття непрямого умислу. Інтелектуальні ознаки та вольова ознака непрямого умислу. Відмінність непрямого умислу від прямого. Особливості умислу у кримінальних правопорушень з формальним складом.

Спеціальні види умислу, їх характеристика і значення: заздалегідь обдуманий умисел і умисел, що виник раптово; визначений (конкретизований) умисел і невизначений умисел.

Необережність та її види. Злочинна самовпевненість, її інтелектуальна та вольова ознаки. Відмінність злочинної самовпевненості від непрямого умислу. Злочинна недбалість, її інтелектуальна та вольова ознаки. Відмінність злочинної самовпевненості від злочинної недбалості. Випадок (казус) як невинне заподіяння суспільно небезпечних наслідків; його відміна від злочинної недбалості. Змішана (подвійна, складна) форма вини і її значення для кваліфікації кримінального правопорушення. Коло кримінальних правопорушень, в яких можлива подвійна форма вини. Вплив подвійної вини на визначення кримінального правопорушення умисним чи необережним.

Значення факультативних ознак суб'єктивної сторони. Мотив і мета як факультативні ознаки суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення. Значення мотиву і мети та їх вплив на кримінальну відповідальність і покарання. Значення емоційного стану у суб'єктивній стороні кримінального правопорушення.

Помилка, її поняття та види. Юридична помилка, її види і вплив на кримінальну відповідальність. Фактична помилка, її види і вплив на кримінальну відповідальність. Випадки, які приєднуються до помилок: помилка щодо особи потерпілого; відхилення дії чи удару.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ТЕМА. Співучасть та множинність кримінальних правопорушень.

Обставини, що виключають кримінальну відповідальність та звільненню від останньої.

Тема 7. Стадії вчинення кримінального правопорушення.

Поняття і види стадій вчинення кримінального правопорушення. Коло кримінального правопорушення, в яких можливі стадії їх вчинення. Значення правильного встановлення стадії вчинення кримінального правопорушення.

Закінчений та незакінчений злочин.

Стадії вчинення кримінального правопорушення, на яких можлива добровільна відмова від кримінального правопорушення. Правові наслідки добровільної відмови від кримінального правопорушення. Діяльне каяття при вчиненні кримінального правопорушення: поняття і види. Розмежування добровільної відмови від доведення кримінального правопорушення до кінця ідіяльного каяття.

Тема 8. Співучасть у кримінальному правопорушенні.

Поняття і значення співучасті у кримінальному праві. Законодавче поняття співучасті у кримінальному правопорушенні. Об'єктивні і суб'єктивні ознаки співучасті.

Види співучасників та їх визначення у Кримінальному кодексі України.

Кримінальна відповідальність співучасників. Особливості кримінальної відповідальності організаторів та учасників організованої групи чи злочинної організації.

Спеціальні питання відповідальності за співучасть: співучасть у кримінальному правопорушенні із спеціальним суб'єктом; провокація кримінального правопорушення; ексцес виконавця; безнаслідкова співучасть; невдале підбурювання чи пособництво; добровільна відмова співучасників.

Причетність до кримінального правопорушення. Поняття і види причетності. Невизнання чинним КК кримінального правопорушення неповідомлення про кримінальне правопорушення.

Тема 9. Множинність кримінальних правопорушень.

Поняття множинності. Повторність, сукупність та рецидив злочинів як види множинності кримінальних правопорушень.

Одиночний злочин як структурний елемент множинності злочинів. Види одиночних кримінальних правопорушень: прості та ускладнені (триваючі, продовжувані та складні (складені) кримінальні правопорушення. Види множинності кримінальних правопорушень.

Повторність кримінальних правопорушень та її ознаки. Повторність тотожних та однорідних кримінальних правопорушень. Кваліфікація

повторності тотожних та однорідних кримінальних правопорушень. Відмежування повторності тотожних кримінальних правопорушень від продовжуваного кримінального правопорушення. Умови відсутності повторності кримінальних правопорушень.

Сукупність кримінальних правопорушень та її ознаки. Види сукупності кримінальних правопорушень: ідеальна та реальна сукупність. Поняття рецидиву кримінальних правопорушень. Ознаки рецидиву. Види рецидиву: загальний та спеціальний; простий та складний (багаторазовий); пенітенціарний та рецидив тяжких і особливо тяжких злочинів. Кваліфікація рецидиву кримінальних правопорушень. Правові наслідки повторності, сукупності та рецидиву кримінальних правопорушень (ст. 35 КК). Розмежування множинності та одиничних кримінальних правопорушень.

Тема 10. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння.

Поняття та види обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння. Загальні ознаки обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння.

Поняття необхідної оборони та її наукове визначення. Право на необхідну оборону як природне, невідчужуване, абсолютне право людини. Поняття і ознаки уявної оборони. Вирішення питання про відповідальність при уявній обороні. Затримання особи, котра вчинила кримінальне правопорушення, як обставина, що виключає злочинність діяння.

Відповідальність за перевищення заходів, необхідних для затримання злочинця. Поняття крайньої необхідності та її наукове визначення. Поняття та елементи підстави крайньої необхідності. Ознаки діяння, що вчинюється у стані крайньої необхідності: мета крайньої необхідності; спрямованість (об'єкт) заподіяння шкоди; характер дій; своєчасність заподіяння шкоди; межі заподіяння шкоди. Фізичний або психічний примус. Непереборний фізичний примус як обставина, що виключає злочинність діяння. Питання про кримінальну відповідальність особи за заподіяння шкоди у випадку переборного фізичного примусу або психічного примусу.

Виконання законного наказу або розпорядження як обставина, що виключає кримінальну протиправність діяння.

Виправданий ризик як обставина, що виключає кримінальну протиправність діяння. Підстави та ознаки виправданого ризику. Умови невизнання ризику виправданим. Відповідальність за ексцесризикованого діяння.

Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття злочинної діяльності організованої групи чи кримінальне злочинної організації як обставина, що виключає кримінальну протиправність діяння. Підстава і ознаки правомірності заподіяння шкоди: поняття та види. Відповідальність за перевищення меж заподіяння шкоди.

Тема 11. Звільнення від кримінальної відповідальності.

Поняття звільнення від кримінальної відповідальності. Правові підстави та порядок такого.

Види звільнення від кримінальної відповідальності: обов'язкове і необов'язкове (факультативне); безумовне і умовне; залежно від правової підстави. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям. Поняття, умови, правові наслідки.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим.

Умови такого звільнення. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки. Умови та строки поручительства. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку зі зміною обстановки.

Умови звільнення.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності, розміри цих строків, початковий момент перебігу давності і кінцевий момент обчислення строків давності. Зупинення перебігу давності. Момент відновлювання перебігу давності у цих випадках. Умови звільнення у цьому разі особи від кримінальної відповідальності.

Умови і наслідки переривання давності.

Питання про застосування давності до особи, що вчинила особливо тяжке кримінальне правопорушення, за яке згідно із законом може бути призначено довічне позбавлення волі, а також до особи, що вчинила кримінальне правопорушення проти миру та безпеки людства.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ №3

ТЕМА. Поняття, мета, система та види покарань. Призначення та звільнення від покарання.

Тема 12. Покарання: поняття, мета, система і види.

Поняття покарання в Кримінальному кодексі. Значення та ознаки покарання. Мета покарання.

Питання про мету покарання в науці кримінального права. Система покарань. Поняття та ознаки системи покарань. Види покарань (12 видів).

Поняття і значення класифікації покарань. Класифікація покарань за порядком призначення покарань: основні покарання; додаткові покарання; покарання, що можуть призначатися і як основні, і як додаткові.

Основні покарання. Додаткові покарання. Поняття законної підстави для призначення покарання. Обчислення строків покарання.

Поняття, ознаки, види заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб та правила їх застосування. Види заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб.

Тема 13. Призначення покарання.

Принципи призначення покарання за злочин, їх закріплення в Конституції України та КК України. Загальні засади призначення покарання: їх поняття, характеристика та значення. Співвідношення

принципів призначення покарання та загальних засад його призначення. Межі призначення покарання Підстави виходу за максимальні та мінімальні межі санкції статті особливої частини КК.

Тема 14. Звільнення від покарання та його відбування. Судимість.

Поняття звільнення від покарання, його підстави, умови та види. Відмінність між звільненням від покарання і звільненням від кримінальної відповідальності.

Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання. Поняття та значення. Підстави та умови умовно-дострокового звільнення. Види покарань, при відбуванні яких можливе умовно- дострокове звільнення. Не відбутий строк при умовно-достроковому звільненні, його значення. Правові наслідки умовно-дострокового звільнення. Дострокове звільнення від додаткового покарання.

Звільнення від покарання на підставі Закону України про амністію або акта про помилування. Поняття та кримінально-правове значення судимості.

Виникнення і припинення судимості. Способи припинення судимості. Правові наслідки судимості.

Поняття і умови погашення судимості. Строки погашення судимості. Обчислення строків погашення судимості. Наслідки вчинення нового кримінального правопорушення протягом цих строків .

Зняття судимості та умови його застосування. Відміна зняття судимості від її погашення. Видизняття судимості.

Особи, які визнаються такими, що не мають судимості.

1. Програма навчальної дисципліни “Кримінальне право (Особлива частина)”

ТЕМА. Особлива частина Кримінального кодексу України. Злочини проти національної безпеки, життя і здоров’я, волі, честі гідності статевої недоторканості особи.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Поняття і система Особливої частини кримінального права. Наукові основи кваліфікації злочинів.

Поняття, система і значення Особливої частини кримінального права України. Методика аналізу конкретних складів кримінальних правопорушень. Наукові основи кваліфікації кримінальних правопорушень. Конкуренція норм.

Тема 2. Злочини проти основ національної безпеки України.

Поняття злочинів проти основ національної безпеки України. Види злочинів проти основ національної безпеки України.

Тема 3. Злочини проти життя та здоров’я особи.

Злочини проти життя. Злочини проти здоров’я. Злочини, що становлять

небезпеку для життя і здоров'я людини, які вчиняються у сфері медичного обслуговування. Інші злочини, що становлять небезпеку для життя і здоров'я людини.

Тема 4. Злочини проти волі, честі та гідності особи. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.

Поняття та види злочинів проти волі, честі та гідності особи. Незаконне позбавлення волі або викрадення людини, захоплення заручників, підміна дитини та незаконне поміщення в психіатричний заклад. Торгівля людьми або інша незаконна угода щодо людини, експлуатація дітей та використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи

Тема 5. Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина.

Види злочинів проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина. Злочини проти виборчих прав громадян. Злочини проти трудових прав громадян. Злочини у сфері охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності. Злочини проти інших особистих прав і свобод людини і громадянина. Злочини проти сім'ї. Злочини проти свободи совісті.

Тема 6. Злочини проти власності.

Поняття і види злочинів проти власності. Корисливі злочини, пов'язані з незаконним обертанням чужого майна на користь винного або інших осіб. Корисливі злочини проти власності, не пов'язані з обертанням чужого майна на свою користь або на користь інших осіб. Некорисливі злочини проти власності.

Змістовий модуль 2

Тема. Злочини у сфері господарської діяльності. Злочини проти довкілля, та громадської безпеки. Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту.

Тема 7. Злочини у сфері господарської діяльності. Злочини у сфері службової діяльності в юридичних особах приватного права та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

Поняття, загальна характеристика та види злочинів у сфері господарської діяльності. Злочини у сфері кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України. Злочини у сфері підприємництва, конкурентних відносин та іншої діяльності суб'єктів господарювання. Злочини у сфері банкрутства. Злочини у сфері використання фінансових ресурсів та обігу цінних паперів. Злочини у сфері обслуговування споживачів та захисту їх прав. Злочини у сфері приватизації державного та комунального майна. Загальна характеристика злочинів у сфері службової діяльності в юридичних особах приватного права та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Види злочинів у сфері службової діяльності в юридичних особах приватного

права та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

Тема 8. Злочини проти довкілля. Злочини проти безпеки виробництва.

Поняття і види злочинів проти довкілля. Злочини проти екологічної безпеки. Злочини у сфері землекористування, охорони надр, атмосферного повітря. Злочини у сфері охорони водних ресурсів. Злочини у сфері лісокористування, захисту рослинного та тваринного світу. Поняття та види злочинів проти безпеки виробництва. Злочини у сфері безпеки праці. Інші злочини у сфері безпеки виробництва.

Тема 9 Злочини проти громадської безпеки.

Поняття та види злочинів проти громадської безпеки. Створення злочинної організації, терористичної групи та інших злочинних об'єднань, участь у них та у злочинах, що вчиняються ними чи пов'язані з ними. Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами чи радіоактивними матеріалами. Порушення різних правил, що забезпечують громадську Безпеку.

Тема 10. Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Злочини проти громадського порядку та моральності.

Поняття і система транспортних злочинів. Злочини, що посягають на безпеку руху та експлуатації залізничного, водного і повітряного транспорту. Злочини, які посягають на безпеку руху та експлуатації автотранспорту і міського електротранспорту. Інші злочини, які посягають на безпечну роботу Транспорту. Загальна характеристика і види злочинів проти громадського порядку та моральності. Злочини проти громадського порядку. Злочини проти суспільної моральності.

Змістовий модуль №3

ТЕМА. Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації. Злочини проти авторитету органів державної влади, та у сфері службової діяльності

Тема 11. Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення.

Поняття і види злочинів проти здоров'я населення. Злочини, пов'язані з незаконним обігом наркотичних засобів та інших предметів, небезпечних для здоров'я населення. Злочини, пов'язані з незаконним заволодінням наркотичними засобами, а також обладнанням, призначеним для їх виготовлення. Злочини, пов'язані з незаконним вживанням наркотичних і одурманюючих засобів, а також допінгу. Інші злочини проти здоров'я населення.

Тема 12. Злочини у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації.

Злочини, які посягають на відносини у сфері охорони державної таємниці або конфіденційної інформації. Злочини, які посягають на недоторканність державного кордону. Злочини, які порушують порядок комплектування Збройних Сил України, що забезпечує її обороноздатність.

Тема 13. Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян. Злочини у сфері використання електроннообчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку.

Поняття, загальна характеристика і види злочинів проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян. Злочини у сфері використання державних символів. Злочини, пов'язані із перешкоджанням діяльності організацій та об'єднань громадян. Злочини проти представників влади, працівників правоохоронних органів, членів громадських формувань. Злочини у сфері використання документів і засобів отримання інформації. 6. Інші злочини проти авторитету держави і діяльності об'єднань громадян. Поняття та види злочинів у сфері використання електронно обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку.

Тема 14. Злочини у сфері службової діяльності. Злочини проти правосуддя.

Поняття та ознаки злочинів у сфері службової діяльності. Види злочинів у сфері службової діяльності. Поняття та види злочинів проти правосуддя.

Тема 15. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини). Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

Поняття та види військових злочинів. Злочини проти порядку підлеглості і військової честі. Злочини проти порядку проходження військової служби. Злочини проти порядку користування військовим майном і його зберігання. Злочини проти порядку експлуатації військової техніки. Злочини проти порядку несення бойового чергування та інших спеціальних служб. Злочини проти встановленого порядку збереження військової таємниці. Військові службові злочини. Злочини проти порядку несення служби на полі бою і в районі воєнних дій. Злочини проти законів і звичаїв війни. Поняття, загальна характеристика та види злочинів проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Злочини проти миру. Злочини проти безпеки людства. Злочини проти міжнародного правопорядку.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назви змістових модулів і тем	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН		
		Лекції	Практичні	Самостійна робота
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1.				
1.	Поняття, предмет, метод і завдання кримінального права України. Кримінальна відповідальність.	2	2	2
2.	Закон про кримінальну відповідальність.	2	2	2
3.	Поняття кримінального правопорушення. Склад кримінального правопорушення.	4	4	2
4.	Об'єкт кримінального правопорушення . Об'єктивна сторона кримінального правопорушення .	4	4	2
5.	Суб'єкт кримінального правопорушення .	2	2	2
6.	Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення .	2	2	2
Змістовий модуль 2				
7.	Стадії вчинення кримінального	4	2	2

	правопорушення.			
8.	Співучасть у кримінальному правопорушенні.	4	2	2
9.	Множинність кримінальних правопорушень.	2	2	2
10.	Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння.	4	2	2
11.	Звільнення від кримінальної відповідальності.	4	2	2
Змістовий модуль 3				
12.	Покарання: поняття, мета, система і види.	4	2	2
13.	Призначення покарання.	2	2	2
14.	Звільнення від покарання та його відбування. Судимість.	4	2	2
Змістовий модуль 1 Особлива частина				
1	Поняття і система Особливої частини кримінального права. Наукові основи кваліфікації злочинів.	1	1	2
2	Злочини проти основ	2	2	2

	національної безпеки України.			
3	Злочини проти життя та здоров'я особи.	1	1	2
4	Злочини проти волі, честі та гідності особи. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.	2	2	2
5	Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих П	1	1	2
6	Злочини проти власності.	1	1	2
Змістовий модуль 2				
7	Злочини у сфері господарської діяльності. Злочини у сфері службової діяльності в юридичних особах приватного права та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.	2	2	2
8	Злочини проти довкілля. Злочини проти безпеки виробництва.	1	1	2
9	Злочини проти громадської безпеки.	1	1	2

10	Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Злочини проти громадського порядку та моральності.	2	2	2
Змістовий модуль 3				
11	Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення.	1	1	2
12	Злочини у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації.	2	2	2
13	Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян. Злочини у сфері використання електроннообчислювальних машин	2	1	3

	(комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку.			
14	Злочини у сфері службової діяльності. Злочини проти правосуддя.	2	1	2
15	Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини). Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.	2	1	4
РАЗОМ		67	52	61

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.

Практичне заняття 1.

Тема 1. Поняття, предмет, метод і завдання кримінального права України. Кримінальна відповідальність.

Мета: закріпити у студентів теоретичні знання щодо специфіки предмета, методу та інших загальних категорій і визначень кримінального права України; опанувати теоретичні положення кримінально-правового вчення про кримінальну відповідальність.

Питання для обговорення :

1. Кримінальне право України як окрема галузь права.
2. Поняття, характерні особливості, місце в правовій системі.
3. Система кримінального права України. Основні напрями досліджень та завдання кримінально-правової науки.
4. Кримінальне право України як навчальна дисципліна. Система курсу загальної частини кримінального права України.
5. Поняття кримінальної відповідальності як обов'язку особи, яка вчинила кримінальне правопорушення.

6. Підстави кримінальної відповідальності.
7. Визначення підстави кримінальної відповідальності в КК України.

Практичне заняття № 2

Тема. Закон про кримінальну відповідальність.

Мета: оволодіти знаннями із закону про кримінальну відповідальність.

Питання на обговорення:

1. Поняття і значення закону про кримінальну відповідальність.
2. Джерела кримінального права.
3. Види, система і структура кримінальних законів.
4. Структура кримінально-правової норми.
5. Поняття диспозиції та її види. Поняття санкції та її види.
6. Тлумачення кримінального закону.
7. Імплементация норм міжнародного права.
8. Чинність кримінального закону в часі.
9. Зворотна дія кримінального закону.
10. Поняття територіального принципу чинності кримінального закону.
11. Поняття національного принципу чинності кримінального закону (принципу громадянства).
12. Поняття універсального (космополітичного) принципу чинності кримінального закону.
13. Поняття реального принципу чинності кримінального закону.
14. Принцип екстрадиції.

Практичне заняття № 3

Тема. Поняття кримінального правопорушення. Склад кримінального правопорушення.

Мета: опанувати теоретичні положення кримінально-правового вчення про кримінальне правопорушення та закріпити у студентів теоретичні знання щодо складу кримінального правопорушення

Питання для обговорення:

1. Визначення поняття кримінального правопорушення на різних етапах розвитку людської цивілізації.
2. Основні типи законодавчого визначення поняття злочину в сучасному кримінальному праві.
3. Проблеми визначення поняття кримінального правопорушення в теорії кримінального права.
4. Поняття кримінального правопорушення за КК України.
5. Ознаки кримінального правопорушення, їх загальна характеристика.
6. Класифікація кримінальних правопорушень у кримінальному праві.

7. Кримінальні та інші правопорушення: співвідношення, спільні ознаки, відмінності.
8. Основні положення теорії кримінального права щодо поняття «склад кримінального правопорушення».
9. Обов'язкові та альтернативні елементи специфічної конструкції юридичного складу кримінального правопорушення.
10. Проблеми класифікації юридичних складів кримінальних правопорушень.

Практичне заняття № 4

Тема. Об'єкт кримінального правопорушення. Об'єктивна сторона кримінального правопорушення.

Мета: здобути знання про об'єкт та об'єктивну сторону кримінального правопорушення.

Питання для обговорення:

1. Поняття об'єкта кримінального правопорушення. Класифікація об'єктів кримінального правопорушення "по вертикалі".
2. Класифікація безпосереднього об'єкта кримінального правопорушення.
3. Поняття та значення предмету кримінального правопорушення.
4. Поняття та значення об'єктивної сторони кримінального правопорушення.
5. Характеристика суспільно небезпечної дії, як обов'язкової ознаки об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.
6. Суспільно-небезпечна бездіяльність.
7. Суспільно небезпечні наслідки кримінального правопорушення, поняття та види.
8. Причинний зв'язок між суспільно небезпечним діянням та суспільно небезпечними наслідками, його значення.
9. Факультативні ознаки об'єктивної сторони кримінального правопорушення: обстановка вчинення кримінального правопорушення, спосіб вчинення кримінального правопорушення, час вчинення кримінального правопорушення, місце вчинення кримінального правопорушення, знаряддя і засоби вчинення кримінального правопорушення.
10. Значення непереборної сили, фізичного або психічного примусу.

Практичне заняття № 5

Тема. Суб'єкт кримінального правопорушення.

Мета: вивчити суб'єкт кримінального правопорушення.

Питання на обговорення:

1. Поняття та ознаки суб'єкта кримінального правопорушення.
2. Види суб'єктів кримінального правопорушення.
3. Поняття неосудності та її критерії. Обмежена осудність.
4. Кримінальна відповідальність за кримінального правопорушення, вчинені в стані сп'яніння.

Практичне заняття № 6

Тема. Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення.

Мета: опанувати навички щодо суб'єктивної сторони складу злочину.

Питання на обговорення:

1. Поняття суб'єктивної сторони складу злочину.
2. Поняття вини та її значення.
3. Форми вини в кримінальному праві
4. Умисел та його види
5. Необережність та її види Фактична та юридична помилки в кримінальному праві.

Практичне заняття № 7

Тема. Стадії вчинення кримінального правопорушення.

Мета: зрозуміти поняття стадій кримінального правопорушення.

Питання для обговорення:

1. Поняття та види стадій кримінального правопорушення.
2. Закінчене та незакінчене кримінальне правопорушення.
3. Незакінчене кримінальне правопорушення та його види.
4. Готування до кримінального правопорушення.
5. Замах на кримінальне правопорушення.
6. Кримінальна відповідальність за незакінчене кримінальне правопорушення.

Практичне заняття № 8

Тема. Співучасть у кримінальному правопорушенні.

Мета: оволодіти знаннями про співучасть у кримінальному правопорушенні.

Питання для обговорення:

1. Поняття та ознаки співучасті у кримінальному правопорушенні.
2. Види співучасників: виконавець, організатор, підбурювач, пособник.
3. Форми співучасті: поняття та їх характеристика.
4. Відповідальність співучасників.
5. Спеціальні питання відповідальності за співучасть.
6. Причетність до кримінального правопорушення: заздалегідь не обіцяне приховування кримінальному правопорушенні, неповідомлення про кримінальне правопорушення, потурання кримінальному правопорушенню.

Практичне заняття № 9

Тема. Множинність кримінальних правопорушень.

Мета: оволодіти знаннями про множинність у кримінальному правопорушенні.

Питання для обговорення:

1. Поняття множинності кримінальних правопорушень, кримінально-правова характеристика.
2. Повторність кримінальних правопорушень.
3. Сукупність кримінальних правопорушень.
4. Рецедив кримінальних правопорушень.

Практичне заняття № 10

Тема. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння.

Мета: вивчити обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння.

Питання для обговорення:

1. Поняття і види обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння.

2. Необхідна оборона: поняття, ознаки. Перевищення меж необхідної оборони.
3. Поняття та ознаки уявної оборони.
4. Затримання особи, яка вчинила кримінальну протиправність.
5. Крайня необхідність.
6. Фізичний або психічний примус.
7. Виконання законного наказу або розпорядження, як обставина, що виключає кримінальну протиправність діяння.
8. Діяння, пов'язане з ризиком (виправданий ризик).
9. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації.

Практичне заняття № 11

Тема. Звільнення від кримінальної відповідальності.

Мета: вивчити підстави звільнення від кримінальної відповідальності.

Питання на обговорення:

1. Поняття звільнення від кримінальної відповідальності. Правові підстави та порядок такого.
2. Види звільнення від кримінальної відповідальності: обов'язкове і необов'язкове (факультативне); безумовне і умовне; залежно від правової підстави.
3. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям. Поняття, умови, правові наслідки.
4. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим. Умови такого звільнення.
5. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки. Умовита строки поручительства.
6. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку зі зміною обстановки. Умови звільнення.
7. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності, розміри цих строків, початковий момент перебігу давності і кінцевий момент обчислення строків давності. Зупинення перебігу давності. Момент відновлювання перебігу давності у цих випадках. Умови звільнення у цьому разі особи від кримінальної відповідальності.
8. Умови і наслідки переривання давності.
9. Питання про застосування давності до особи, що вчинила особливо тяжкий кримінальне правопорушення, за який згідно із законом може бути призначено довічне позбавлення волі, а також до особи, що вчинила кримінальне правопорушення проти миру та безпеки людства.

Практичне заняття № 12

Тема. Покарання: поняття, мета, система і види. Призначення покарання.

Мета: вивчити поняття, мету, систему та види покарання, а також його призначення.

Питання на обговорення:

1. Поняття та мета покарання.
2. Система покарань, її поняття, ознаки та значення.
3. Класифікація покарань.
4. Характеристика основних покарань.
5. Характеристика додаткових покарань.
6. Покарання, які можуть застосовуватись як основні і як додаткові.
7. Принципи призначення покарання.
8. Загальні засади призначення покарання.

Практичне заняття № 13

Тема. Призначення покарання.

Мета: вивчити поняття та призначення покарання

Питання на обговорення:

1. Призначення покарання за незакінчених злочин та злочин, вчинений у співучасті.
2. Обставини, які пом'якшують покарання.
3. Обставини, які обтяжують покарання.
4. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом.
5. Призначення покарання за сукупністю злочинів.
6. Призначення покарання за сукупністю вироків.
7. Правила складання покарань і зарахування строку попереднього ув'язнення.

Практичне заняття № 14

Тема: Звільнення від покарання та його відбування. Судимість.

Мета: Оволодіти знаннями про покарання та його відбування. Вивчити інститут судимості

Питання для обговорення:

1. Поняття звільнення від покарання, його підстави, умови та види.
2. Звільнення від покарання у разі прийняття нового закону.
3. Звільнення від покарання у зв'язку з втратою особою суспільної небезпечності.
4. Звільнення від відбування покарання з випробуванням, його види.
5. Звільнення від відбування покарання з випробуванням.
6. Звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років.
7. Звільнення від покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку.
8. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання.
9. Заміна невідбутої частини покарання більш м'яким видом покарання.
10. Звільнення від покарання за хворобою. Його види і підстави.
11. Звільнення від покарання на підставі Закону України про амністію або акта про помилування.
12. Поняття та кримінально-правове значення судимості. Виникнення і припинення судимості. Погашення судимості. Зняття судимості та умови його застосування. Заходи кримінально- правового характеру.
13. Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх.

Тематика практичних занять з дисципліни “Кримінальне право (Особлива частина)”

Практичне заняття 1

Тема 1. Поняття і система Особливої частини кримінального права.
Наукові основи кваліфікації злочинів.

Питання для обговорення:

1. Поняття, система і значення. Особливої частини кримінального права України.
2. Методика аналізу конкретних складів кримінальних правопорушень.
3. Наукові основи кваліфікації кримінальних правопорушень.
4. Конкуренція норм.

Практичне заняття 2

Тема 2. Злочини проти основ національної безпеки України.

Питання для обговорення:

1. Поняття злочинів проти основ національної безпеки України.
2. Види злочинів проти основ національної безпеки України.

Практичне заняття 3

Тема 3. Злочини проти життя та здоров'я особи.

Питання для обговорення:

1. Злочини проти життя.
2. Злочини проти здоров'я.
3. Злочини, що становлять небезпеку для життя і здоров'я людини, які вчинюються у сфері медичного обслуговування.
4. Інші злочини, що становлять небезпеку для життя і здоров'я людини.

Практичне заняття 4

Тема 4. Злочини проти волі, честі та гідності особи. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.

Питання для обговорення:

1. Поняття та види злочинів проти волі, честі та гідності особи.
2. Незаконне позбавлення волі або викрадення людини, захоплення заручників, підміна дитини та незаконне поміщення в психіатричний заклад.
3. Торгівля людьми або інша незаконна угода щодо людини, експлуатація дітей та використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом.
4. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи

Практичне заняття 5

Тема 5. Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина.

Питання для обговорення:

1. Види злочинів проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина.
2. Злочини проти виборчих прав громадян.
3. Злочини проти трудових прав громадян.
4. Злочини у сфері охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності.
5. Злочини проти інших особистих прав і свобод людини і громадянина.
6. Злочини проти сім'ї.

Практичне заняття 6

Тема 6. Злочини проти власності.

Питання для обговорення:

1. Поняття і види злочинів проти власності.
2. Корисливі злочини, пов'язані з незаконним обертанням чужого майна на користь винного або інших осіб.
3. Корисливі злочини проти власності, не пов'язані з обертанням чужого майна на свою користь або на користь інших осіб.
4. Некорисливі злочини проти власності.

Практичне заняття 7

Тема 7. Злочини у сфері господарської діяльності. Злочини у сфері службової діяльності в юридичних особах приватного права та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

Питання для обговорення:

1. Поняття, загальна характеристика та види злочинів у сфері господарської діяльності.
2. Злочини у сфері кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України.
3. Злочини у сфері підприємництва, конкурентних відносин та іншої діяльності суб'єктів господарювання.
4. Злочини у сфері банкрутства.
5. Злочини у сфері використання фінансових ресурсів та обігу цінних паперів.
6. Злочини у сфері обслуговування споживачів та захисту їх прав.
7. Злочини у сфері приватизації державного та комунального майна.
8. Загальна характеристика злочинів у сфері службової діяльності в юридичних особах приватного права та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.
9. Види злочинів у сфері службової діяльності в юридичних особах приватного права та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

Практичне заняття 8

Тема 8. Злочини проти довкілля. Злочини проти безпеки виробництва.

Питання для обговорення:

1. Поняття і види злочинів проти довкілля.
2. Злочини проти екологічної безпеки.
3. Злочини у сфері землекористування, охорони надр, атмосферного повітря.
4. Злочини у сфері охорони водних ресурсів.
5. Злочини у сфері лісокористування, захисту рослинного та тваринного світу.
6. Поняття та види злочинів проти безпеки виробництва.
7. Злочини у сфері безпеки праці.
8. Інші злочини у сфері безпеки виробництва.

Практичне заняття 9

Тема 9 Злочини проти громадської безпеки.

Питання для обговорення:

1. Поняття та види злочинів проти громадської безпеки.
2. Створення злочинної організації, терористичної групи та інших злочинних об'єднань, участь у них та у злочинах, що вчиняються ними чи пов'язані з ними.
3. Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами чи радіоактивними матеріалами.
4. Порушення різних правил, що забезпечують громадську Безпеку.

Практичне заняття 10

Тема 10. Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту.
Злочини проти громадського порядку та моральності.

Питання для обговорення:

1. Поняття і система транспортних злочинів.
2. Злочини, що посягають на безпеку руху та експлуатації залізничного, водного і повітряного транспорту.
3. Злочини, які посягають на безпеку руху та експлуатації автотранспорту і міського електротранспорту.
4. Інші злочини, які посягають на безпечну роботу Транспорту.
5. Загальна характеристика і види злочинів проти громадського порядку та моральності.
6. Злочини проти громадського порядку.
7. Злочини проти суспільної моральності.

Практичне заняття 11

Тема 11. Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення.

Питання для обговорення:

1. Поняття і види злочинів проти здоров'я населення.
2. Злочини, пов'язані з незаконним обігом наркотичних засобів та інших предметів, небезпечних для здоров'я населення.
3. Злочини, пов'язані з незаконним заволодінням наркотичними засобами, а також обладнанням, призначеним для їх виготовлення.
4. Злочини, пов'язані з незаконним вживанням наркотичних і одурманюючих засобів, а також допінгу.
5. Інші злочини проти здоров'я населення.

Практичне заняття 12

Тема 12. Злочини у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації.

Питання для обговорення:

1. Злочини, які посягають на відносини у сфері охорони державної таємниці або конфіденційної інформації.
2. Злочини, які посягають на недоторканність державного кордону.
3. Злочини, які порушують порядок комплектування Збройних Сил України, що забезпечує її обороноздатність.

Практичне заняття 13

Тема 13. Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян. Злочини у сфері використання електроннообчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку.

Питання для обговорення:

1. Поняття, загальна характеристика і види злочинів проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян.
2. Злочини у сфері використання державних символів.
3. Злочини, пов'язані із перешкоджанням діяльності організацій та об'єднань громадян.
4. Злочини проти представників влади, працівників правоохоронних органів, членів громадських формувань.

5. Злочини у сфері використання документів і засобів отримання інформації.
6. Інші злочини проти авторитету держави і діяльності об'єднань громадян.
6. Поняття та види злочинів у сфері використання електронно обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку.

Практичне заняття 14

Тема 14. Злочини у сфері службової діяльності. Злочини проти правосуддя.

Питання для обговорення:

1. Поняття та ознаки злочинів у сфері службової діяльності.
2. Види злочинів у сфері службової діяльності.
3. Поняття та види злочинів проти правосуддя.

Практичне заняття 15

Тема 15. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини). Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

Питання для обговорення:

Поняття та види військових злочинів.

1. Злочини проти порядку підлеглості і військової честі.
2. Злочини проти порядку проходження військової служби.
3. Злочини проти порядку користування військовим майном і його зберігання.
4. Злочини проти порядку експлуатації військової техніки.
5. Злочини проти порядку несення бойового чергування та інших спеціальних служб.
6. Злочини проти встановленого порядку збереження військової таємниці.
7. Військові службові злочини.
8. Злочини проти порядку несення служби на полі бою і в районі воєнних дій.
9. Злочини проти законів і звичаїв війни.
10. Поняття, загальна характеристика та види злочинів проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.
11. Злочини проти миру.
12. Злочини проти безпеки людства.
13. Злочини проти міжнародного правопорядку.

6. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС)- це діяльність, яку студенти виконують самостійно під методичним керівництвом і контролем викладача без його прямої участі. Самостійна робота спрямована на більш глибоке вивчення студентами важливих питань навчальної програми курсу.

Обов'язкові вимоги до самостійної роботи:

– оптимальний обсяг розкриття додаткового питання - 2-3 сторінки. За ініціативою студента додаткові питання можуть бути представлені на практичному занятті чи круглому столі у формі презентації.

Перелік тем і питань для самостійної роботи студентів

1	Поняття, предмет, метод і завдання кримінального права України. Кримінальна відповідальність
2	Закон про кримінальну відповідальність
3	Поняття кримінального правопорушення. Склад кримінального правопорушення.
4	Об'єкт кримінального правопорушення. Об'єктивна сторона кримінального правопорушення.
5	Суб'єкт кримінального правопорушення.
6	Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення.
7	Стадії вчинення кримінального правопорушення.
8	Співучасть у кримінальному правопорушенні
9	Множинність кримінальних правопорушень
10	Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння
11	Звільнення від кримінальної відповідальності
12	Покарання: поняття, мета, система і види. Призначення покарання
13	Звільнення від покарання та його відбування. Судимість
14	Обмежувальні заходи. Інші заходи кримінально-правового характеру.
15	Особливості кримінальної відповідальності і покарання неповнолітніх

Перелік тем і питань для самостійної роботи студентів

(Особлива частина)

	Тема

1	Поняття і система Особливої частини кримінального права. Наукові основи кваліфікації злочинів.
2	2. Злочини проти основ національної безпеки України.
3	Злочини проти життя та здоров'я особи.
4	Злочини проти волі, честі та гідності особи. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.
5	Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина
6	Злочини проти власності.
7	Злочини у сфері господарської діяльності. Злочини у сфері службової діяльності в юридичних особах приватного права та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.
8	Злочини проти довкілля. Злочини проти безпеки виробництва.
9	Злочини проти громадської безпеки.
10	Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Злочини проти громадського порядку та моральності.
11	Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення.
12	Злочини у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації.
13	Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян. Злочини у сфері використання електроннообчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку.
14	Злочини у сфері службової діяльності. Злочини проти правосуддя. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини). Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку

7. Методи навчання

Навчальний процес передбачає проведення лекцій, практичних занять, самостійних робіт студентів, виконання ситуаційних завдань під керівництвом викладача та самостійно. Мова викладання - українська

У процесі навчання дисципліни “Кримінальне право” використовуються такі методи – словесні (пояснення, лекція), практичні (самостійна робота на занятті), методи стимулювання інтересу до навчання (навчальні дискусії, дібати, вирішення ситуативних задач). За ступенем самостійної роботи студентів – методи взаємодії викладача і студента, методи самостійної роботи студента.

У навчальному процесі застосовуються лекції, практичні заняття, виконання самостійної роботи, робота з законодавством, робота в Інтернет.

Організація навчання здійснюється за кредитно – модульною системою з елементами тестування та рейтинговим оцінюванням студентів у відповідності з Концепцією впровадження Болонського процесу.

9.МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Вивчення дисципліни передбачає наявність трьох рубіжних атестацій (контролю) в межах загального обсягу годин і проведення підсумкового контролю у вигляді заліку та екзамену. Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Кримінальне право” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту, %:

7-й семестр (залік)

Рубіжна атестація №1	Директорська контрольна робота №2	Середній бал №3	Разом
20%	50%	25%	100%

8-й семестр (екзамен)

Рубіжна атестація №1	Директорська контрольна робота №2	Середній бал №3	Екзамен	Разом
20%	25%	25%	40%	100%

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Оцінка за 100-бальною шкалою /ECTS	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти	Рівень компетентності
------------------------------------	-------------------------------	--	-----------------------

Оцінка		Критерії оцінювання навчальних досягнень	
90-100 А	Відмінно	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.	Високий (творчий) рівень
85-89 В	Дуже добре	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	Достатній рівень

75-84 C	Добре	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	
65-74 D	Задовільно	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.	Середній рівень
60-64 E	Достатньо	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.	
35-5 FX	Незадовільно	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.	Низький рівень
1-34 F	Незадовільно	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом, та в здобувача освіти відсутні елементарні як теоретичні знання так і практичні вміння	Незадовільний рівень

11. Шкала оцінювання:

Оцінка за 100-бальною шкалою	За національною шкалою		Оцінка за шкалою ECES	Рівень компетентності
	екзамен	залік		
90-100	5 (відмінно)		A	Високий

				(творчий) рівень
85-89	4 (дуже добре)		B	
75-84	4 (добре)	Зараховано	C	Достатній рівень
65-74	3 (задовільно)		D	Середній рівень
60-64	3 (достатньо)		E	
35-39 (незадовільний рівень)	2 (незадовільно з можливістю повторного складання екзамену)	Незараховано (з можливістю повторного складання заліку)	FX	Низький рівень
1-34	2 незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	Незараховано (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	X	Незадовільний рівень

12. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- 1.Тексти лекцій (друкований та електронний варіант)
- 2.Плани проведення практичних – друкований та електронні варіанти.
- 3.Завдання для практичних занять.
- 4.Тематичний план проведення занять з дисципліни.
- 5.Завдання модульних контрольних робіт.
- 6.Завдання для самостійних роботи та методичні вказівки до їх виконання.
7. Тести для перевірки занять студентів
- 8.Критерії оцінювання завдань студентів
9. Презентаційні матеріали.

Законодавство:

1. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. // Голос України. –10 грудня –2008. – № 236.

2. Конституція України від 28 червня 1998 р. (редакція 4 лютого 2011 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
3. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. - № 25. - Ст. 131.
4. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI // Відомості Верховної ради України. – 2013. - № 9-10. - Ст. 88.
5. Закон України «Про громадянство» від 18 січня 2001 р. № 2235-III (редакція від 6 грудня 2012 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 2001. - № 13. - Ст. 65
6. Закон України «Про судову експертизу» 25 лютого 1994 № 4038-XII (редакція від 19 листопада 2012 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1994. - № 28. - Ст. 232.
7. Закон України «Про застосування амністії» від 1 жовтня 1996 р. № 392/96-ВР (редакція від 18 травня 2013 р.) (Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 48. - Ст. 263.
8. Закон України «Про державну таємницю» від 21 січня 1994 р. № 3855-XII (редакція від 18 січня 2013 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1994. - № 16. - Ст. 93.
9. Закон України «Про державну службу» від 10 грудня 2015 року № 889-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 4. - Ст. 43.
10. Закон України «Про охорону праці» від 14 жовтня 1992 № 2694-XII (редакція від 18 листопада 2012 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1992. - № 49. - Ст. 668.
11. Закон України «Про інформацію» від 2 жовтня 1992 р. № 2657-XII (редакція від 10 серпня 2012 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1992. - № 348. - Ст. 650.
12. Закон України «Про імміграцію» від 7 червня 2001 р. № 2491-III (19 листопада 2012 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 2001. - № 41. - Ст. 197.
13. Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» від 18 лютого 1992 р. № 2135-XII (редакція від 2 грудня 2012 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1992. - № 22. - Ст. 303.

Рекомендовані джерела інформації

1. Берзін П.С. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник : у 3-х т. – Т. 1. Загальні засади / П.С. Берзін. – 2-ге вид., виправл. та доповн. Київ, ВД «Дакор», 2019. 562 с.
2. Горох О.П. Сучасні кримінально-правові проблеми звільнення від покарання та його відбування. Моногр. К. 2019.

3. Дудоров О.О. Хавронюк М.І. Відповідальність за домашнє насильство і насильство за ознакою статі (науково-практичний коментар новел Кримінального кодексу України) / за ред. М.І. Хавронюка. – К.: Ваіте, 2019. – 228 с.

4. Кримінальне право України: Загальна частина: підручник/ В.Я. Тацій, В.І. Тютюгін, В.І. Борисов та ін.; за ред.В.Я.Тація, В.І. Тютюгіна, В.І.Борисова,. – 6-те вид., переробл. і допов.– Х. : Право, 2020. – 584 с.

5. Кримінальне право України: Особлива частина: підручник/ В.Я. Тацій, В.І. Тютюгін, В.І. Борисов та ін.; за ред.В.Я.Тація, В.І. Тютюгіна, В.І.Борисова,. – 6-те вид., переробл. і допов.– Х. : Право, 2020. – 640 с.

6. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д. С. Азаров, В. К. Грищук, А. В. Савченко [та ін.]; за заг. ред.О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернея. К. : Юрінком Інтер, 2018. 1154 с.

7. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. - 10-те вид., переробл. Та допов. - Київ : ВД “Дакор”, 2018. -1360.

8. Злочинність у митній сфері: кримінально-правова та кримінологічна характеристика : монографія / Н. З. Рогатинська ; Університет державної фіскальної служби України. Ірпінь : УДФСУ, 2020. – 394 с.

9. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д. С. Азаров, В. К. Грищук, А. В. Савченко [та ін.]; за заг. ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернея. К. : Юрінком Інтер, 2018. 1154 с.

10. Настільна книга детектива, прокурора, судді: коментар антикорупційного законодавства / за ред. М. І. Хавронюка. Київ: Дакор, 2016. 496 с.

Додаткова література:

1. Баулін Ю. В. Виклики «нової злочинності» та проблеми кримінального права в умовах глобалізації Кримінально-правове забезпечення сталого розвитку України в умовах глобалізації : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 12-13 жовт. 2017 р. / редкол.: В.Я. Тацій (голов. ред.), В.І. Борисов (заст. ролов. ред.) та ін. Харків : Право. 2017. С. 25-28.
2. Биков Клим Привласнення та розтрата майна як способи вчинення корупційного злочину (ч. 2 ст. 191 КК України) Новітні кримінально-правові дослідження : збір- ник наукових

- праць / відп. ред. д-р юрид. наук, проф. О. В. Козаченко. Миколаїв : Іліон, 2017. С. 52-56.
3. Вереша Р. В. Загальна теорія вини у кримінальному праві. Часопис цивільного і кримінального судочинства. № 2(35) 2017. С. 171-182.
 4. Гзімчук С. В. Проблеми кваліфікації злочинів за ч. 2 ст. 191 КК України. // Соціальна функція кримінального права: проблеми наукового законотворення та правозастосування: матеріали Міжнар. наук.-практ. кофн. 12-13 жовт. 2016 р. [редкол.: В. Я. Тацій, В. І. Борисов та ін.]. Харків:Право, 2016. С. 355-358.
 5. Практика застосування Верховним Судом України положень Загальної частини Кримінального кодексу України [уклад. О. П. Горох]; За заг. ред. А. А. Музики. – К.: «Центр учбової літератури», 2017. – 524 с.
 6. Кочуріна Д.В. Типологія необережних злочинів за кримінальним кодексом України. URL: [http://files.visnikkau.org/200001876-827c88376a/2\(16\)2017.pdf](http://files.visnikkau.org/200001876-827c88376a/2(16)2017.pdf).
 7. Навроцький В.О. Глобалізація в сфері кримінального права: плюси і мінуси Кримінально-правове забезпечення сталого розвитку України в умовах глобалізації : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 12-13 жовт. 2017 р. / редкол.: В.Я. Тацій (голов. ред.), В.І. Борисов (заст. ролов. ред.) та ін. – Харків : Право. 2017. С. 46-50.
 8. Панов М.І. Глобалізаційні процеси та їх вплив на розвиток кримінального права / Кримінально-правове забезпечення сталого розвитку України в умовах глобалізації : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 12-13 жовт. 2017 р. / редкол.: В.Я. Тацій (голов. ред.), В.І. Борисов (заст. ролов. ред.) та ін. – Харків : Право. 2017. С. 18-25.